

SIKKERHETS DATABLAD		
 METALLHUSET	STARLI, HK 40	 METALLHUSET

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2020/878 av 18 Juni 2020 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 18.11.2013

Revisjonsdato 17.09.2023

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn STARLI, HK 40

Synonymer Starli 30%, Starli 60%Sn2%38%Pb, Starli 63%HQ, Starli 63%X

Artikkelnr. 100020 til 109999, 2206005

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Loddemetaller for bløtlodding

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn Metallhuset Bergsøe A/S

Besøksadresse Gamle Drammensvei 95-97

Postnr. 3420

Poststed LIERSKOGEN

Land NORGE

Telefon 32 22 72 20

E-post info@metall.no

Hjemmeside <http://www.metall.no>

Org. nr. NO986795863MVA

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: 22 59 13 00
Beskrivelse: Giftinformasjonen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP Klassifisering, merknader	Produktet er ikke klassifisert merkepliktig i henhold til EC NO 1272/2008 (CLP).
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Kan virke lett irriterende på hud og øyne. Produktet inneholder bly, som mistenkes å være reproduksjonsskadelig.

2.2. Merkingselementer

Annen merkeinformasjon (CLP)	Vurdert ikke merkepliktig etter gjeldende regelverk
------------------------------	---

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Ifølge vedlegg XIII av forordning (EF) nr. 1907/2006, ingen krav til PBT og vPvB vurdering for dette produktet.
Generell farebeskrivelse	Kan virke lett irriterende på hud og øyne. Produktet inneholder bly, som mistenkes å være reproduksjonsskadelig.
Andre farer	Se også seksjon 5, 11 og 12.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Bismuth	CAS-nr.: 7440-69-9 EC-nr.: 231-177-4		0 - 1 %	
Bly	CAS-nr.: 7439-92-1 EC-nr.: 231-100-4		10 - 98 %	
Komponentkommentarer	Stoffet er tatt opp på EU's grenseverdiliste for kommersiell eksponering. (Gjelder Bly og Sølv). Se avsnitt 16 for full tekst av klassifisering (1272/2008/EC)			

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Førstehjelpstiltakene gitt under er beregnet på uhell/eksponering for kjemikaliet under varmt/smeltet bruk.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Skyll nese og munn med vann. Kontakt lege hvis det oppstår symptomer.
Hudkontakt	Brannskader: Skyll straks med vann. Fjern under skyllingen klær som ikke er fastbrent. Konsulter lege for særskilt råd.
Øyekontakt	Skyll straks med store mengder vann i min. 15 min. Ved fortsatte symptomer kontakt lege.
Svelging	Lite aktuelt. Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet. Fremkall ikke brekning. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger

Oppvarmet produkt kan gi brannskader. Kan gi irritasjon ved kontakt med øynene. Se forøvrig seksjon 11 for utfyllende informasjon om symptomer og virkninger.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon

Under normale omstendigheter oppstår det ikke risiko eller helseproblemer med bruk av produktet. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer- søk legehjelp.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler

Pulver, skum eller karbondioksid.

Uegnede slokkingsmidler

Bruk ikke vann i nærheten av smeltet metall.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer

Produktet kan ikke brenne, men ved oppvarming kan det dannes skadelige damper. Tinn og ulike metalloksider.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr

Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.

Annen informasjon

Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann hvis det kan gjøres uten risiko.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak

Unngå støv i øynene. Sørg for god ventilasjon.

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell

Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.

Verneutstyr

Bruk verneutstyr som angitt i seksjon 8. Bruk verneklær som tilsvarer standard EN 469.

For innsatspersonell

Benytt verneutstyr som angitt i seksjon 8. Bruk verneklær som tilsvarer standard EN 469.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Unngå utslipp i avløp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding

Samles opp mekanisk. Spill samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall. Unngå feiing. Bruk støvsuger hvis mulig. Unngå støvgenerering.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger

Se avsnitt 13 for viderebehandling av avfall.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	<p>Ved arbeidsprosesser, hvor det er risiko for støvutvikling, skal arbeidet foregå under effektiv prosessventilasjon (f.eks punktavsug).</p> <p>Det må ikke røykes, spises eller drikkes i arbeidslokalet.</p> <p>Det skal være tilgang på rennende vann og øyeskyller ved arbeidsstasjonen.</p> <p>Vær nøye med håndvask før spisepauser og etter endt arbeid. Klokke, smykker og lignende bør ikke benyttes under arbeidet.</p> <p>Arbeidsgiver skal sørge for grundig rengjøring av arbeidsstedet. Det kan være krav om målinger av luftens innhold av bly samt målinger av blyinnholdet i blodet hos alle ansatte.</p>
------------	---

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Produktet bør oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med næringsmidler, førststoff, legemidler eller lignende. Skal oppbevares tørt.
-------------	--

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Loddemetaller for bløtlodding
------------------------	-------------------------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Rettslig grunn
Bismuth	CAS-nr.: 7440-69-9		
Bly	CAS-nr.: 7439-92-1	8 timers grenseverdi: 0,05 mg/m ³ Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: G R Grenseverdier, bokstav Bokstavbeskrivelse: G: EU har fastsatt en bindende grenseverdi for stoffet. R: Kjemikalier som skal betraktes som reproduksjonsskadelige. Kilde: Arbeids- og sosialdepartementet	Rettslig grunn: 2017
Kontrollparametere, kommentarer	E: Betyr at stoffet har en EU-grenseverdi. 1: Pulver, støv og oppløselige forbindelser, beregnet som Ag. 2: Kobber som pulver og støv. Deretter er det en grenseverdi for kobberrøyk, beregnet som kobber på 0,1 mg/m ³ . Målemetoder: Overholdelse av de angitte grenseverdier kan kontrolleres ved arbeidshygiene målinger.		

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
------------------------	---

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse	Benytt godkjent øyevern ved risiko for sprut.
Øyevernutstyr	Referanser til relevante standarder: EN 166

Håndvern

Egnede hansker	Varmebestandige hansker.
Håndvernutstyr	Referanser til relevante standarder: EN374

Hudvern

Anbefalte verneklær	Referanser til relevante standarder: EN 469
Hudbeskyttelse, kommentar	Normale arbeidsklær.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern, generelt	Ved oppvarming/bruk av produktet og utilstrekkelig ventilasjon skal det anvendes åndedrettsvern med filter B/P3. Åndedrettsvern skal følge en av følgende standarder: EN 136/140/145.
--------------------------	--

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Eksponeringskontroll, kommentarer	Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav. Nøddusj og mulighet for øyeskylling skal finnes på arbeidsplassen.
-----------------------------------	---

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Fast metall i blokker, klipp eller stenger.
Farge	Gråhvit.
Lukt	Ingen eller ukarakteristisk lukt.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Verdi: 227 - 310 °C
Relativ tetthet	Verdi: ~ 7,3 g/cm ³
Løslighet	Medium: Vann Kommentarer: Uløselig

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper Ingen relevant informasjon tilgjengelig.

9.2.2. Andre sikkerhetsegenskaper

Kommentarer Dette sikkerhetsdatabladet inneholder kun informasjon som dekker sikkerhet og erstatter ikke produktinformasjon eller produktspesifikasjon.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Ikke reaktivt.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Kjemikaliet er stabilt ved de angitte lagrings- og bruksbetingelsene.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner Ingen fare for farlige reaksjoner ved normal håndtering.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Unngå utilsiktet oppvarming.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås Syrer.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Ved brann eller kraftig oppvarming spaltes produktet og farlige luftarter som blyforbindelser kan dannes.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Informasjon om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet, klassifisering Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.

Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.

Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.

Generelt Smeltet kjemikalie gir brannskader.

Innånding Oppvarming over smeltepunktet frigir metalloksider som kan gi metallrøykfeber ved innånding. Symptomer er skjelving, feber, ubehag og muskelsmerter.

Hudkontakt	Varmt kjemikalie kan forårsake brannskader.
Øyekontakt	Dampene og røyken som dannes ved lodding kan irriterer øynene. Symptomer på overeksponering kan være smerte, rødhet og tåreflod.
Svelging	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form. Se symptomer under innånding.
Vurdering av arvestoffskadelig virkning på kjønnsceller, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Reproduksjonsskader	Produktet inneholder bly, som mistenkes for å være reproduksjonsskadelig.
Spesifikk målorgantoksisitet - repeterede eksponering, annen informasjon	Lengre tids innånding av røyk fra loddeprosessen kan gi vann i lungene.

11.2. Opplysninger om andre farer

Endokrine forstyrrelser	Produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert til å være hormonforstyrrende i henhold til kriteriene i kommisjonens delegerede forordning (EU) 2017/2100 eller kommisjonsforordning (EU) 2018/605.
-------------------------	--

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	<p>Produktet forventes ikke å medføre risiko for skadevirkninger i miljøet. Akvatisk kommentar for enkeltkomponenter i produktet:</p> <p>Tinn:</p> <p>LC50, 96h, Fisk: 0,42 mg/l EC50, 48h, Daphnia: 1,5 mg/l IC50, 72h, Alger: 5 mg/l</p> <p>Kobber:</p> <p>LC50, 96h, Fisk: 0,017 mg/l Art: Oncorhynchus mykiss EC50, 48h, Daphnia: 0,0065 mg/l Art: Hyalina IC50, 72h, Alger: 0,392 mg/l Art: Selenastrum capricornutum</p> <p>Sølv:</p> <p>LC50, 96h, Fisk: 0,0062 mg/l Art: Oncorhynchus mykiss EC50, 48h, Daphnia: 0,0006 mg/l Art: D.manga IC50, 72h, Alger: 0,002 mg/l</p>
---------------	--

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Beskrivelse / vurdering av persistens og nedbrytbarhet	Produktet er ikke bionedbrytbart.
--	-----------------------------------

12.3. Bioakkumuleringsevne

Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	<p>Kommentarer: 800000 (Tinn) 29 (Kobber) 3300 (Sølv)</p>
-------------------------------	---

Bioakkumulering, kommentarer	Inneholder stoffer med mulighet for bioakkumulering.
------------------------------	--

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Uløselig i vann.
-----------	------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Resultat av vurderinger av PBT og vPvB	Ifølge vedlegg XIII av forordning (EF) nr. 1907/2006, ingen krav til PBT eller vPvB vurdering for dette produktet.
--	--

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Hormonforstyrrende egenskaper	Produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert til å være hormonforstyrrende i henhold til kriteriene i kommisjonens delegerede forordning (EU) 2017/2100 eller kommisjonsforordning (EU) 2018/605.
-------------------------------	--

12.7. Andre skadevirkninger

Økologisk tilleggsinformasjon	Produktet forventes ikke å medføre risiko for skadevirkninger i miljøet.
-------------------------------	--

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Kontakt leverandøren for destruksjonsinformasjon. Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
--	--

Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 170407 metaller i blanding
-----------------	---

NORSAS	7091 Faste uorganiske stoffer
--------	-------------------------------

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Nei
-------------	-----

14.1. FN-nummer eller ID-nummer

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Se avsnitt 12.
-------------	----------------

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Se seksjon 7,8 og 11.
--------------------------	-----------------------

14.7. Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

ADR/RID Annen informasjon

Begrenset kvantum	Det foreligger ingen krav eller begrensninger for transport av produktet; hverken på vei (ADR), tog(RID), sjø (IMDG) eller i luften (ICAO).
-------------------	---

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Sist endret 08.01.2022. Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2020/878 av 18 Juni 2020 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften). Sist endret 18.01.2022. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Sist endret ved forskrift 01.07.2021 Avfallsforskriften. Sist endret 01.01.2022. Prioritetsliste/Godkjenningsliste. ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. ADR/RID 2023 – Forskrift om endring i forskrift om landtransport av farlig gods.
--------------------------------	--

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Ytterligere regulatorisk informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliet.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H360FD Kan skade forplantningsevnen. Kan gi fosterskader. H362 Kan skade barn som ammes. H372 Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H400 Meget giftig for liv i vann. H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Ytterligere informasjon	Sikkerhetsdatabladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår

	<p>kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette sikkerhetsdatablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse.</p>
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	<p>Nytt sikkerhetsdatablad. Sikkerhetsdatabladene til Starli Blyfritt HQ005 og Starli Blyfritt HQ387 har blitt slått sammen til et sikkerhetsdatablad. I siste versjon er sammensetning og samtlige seksjoner endret etter opplysninger fra produsent.</p>
Versjon	6